

**Rámcové požadavky na studijní programy,
jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaných povolání
pedagogických pracovníků**

**metodický materiál k procesu posuzování vysokoškolských studijních programů,
jejichž absolventi získají odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka**

1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) jako uznávací orgán pro regulovaná povolání pedagogických pracovníků se podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, vyžaduje k vysokoškolským studijním programům, jejichž absolventi získají odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka:
 - a) v případě akreditace studijního programu je souhlasné stanovisko MŠMT nezbytnou součástí žádosti vysoké školy (VŠ) o akreditaci [§ 78 odst. 6 a § 79 odst. 2 písm. f) zákona č. 111/1998 Sb.] předkládané Národnímu akreditačnímu úřadu pro vysoké školství (NAÚ);
 - b) v případě udělené institucionální akreditace vydává MŠMT vysoké škole povolení k uskutečňování studijního programu (§ 78 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb.),
 - c) v případech žádosti mimoevropské vysoké školy podle § 93f a § 93h zákona č. 111/1998 Sb.
2. Studijní programy, jejichž absolvováním lze získat kvalifikaci pedagogických pracovníků, jsou podle nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství, zařazeny pod oblastmi vzdělávání neučitelská pedagogika, učitelství a psychologie. Vzhledem k tomu, že absolvent magisterského jednooborového programu zaměřeného na TV a sport získává kvalifikaci učitele TV 2. st. základní školy a střední školy, bude se MŠMT podobně jako u učitelských studijních programů vyjadřovat také k tomuto programu.
3. Výčet povolání pedagogických pracovníků je uveden v § 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. Regulovaným povoláním je povolání učitele, vychovatele, speciálního pedagoga, psychologa, pedagoga volného času, asistenta pedagoga a trenéra.
4. MŠMT jako uznávací orgán bude posuzovat jen programy v souladu s jejich zaměřením, nikoli s ohledem na to, jakou odbornou kvalifikaci podle zákona č. 563/2004 Sb. jejich absolvent získává.

Příklad 1:

Vzděláním v magisterském studijním programu učitelství všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy (SŠ) lze podle zákona č. 563/2004 Sb. získat kvalifikaci učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů SŠ, učitele druhého stupně základní školy (ZŠ), vychovatele, pedagoga volného času a asistenta pedagoga. MŠMT bude tento program posuzovat v souladu se zákonem o vysokých školách a dalšími právními předpisy jen podle rámcových požadavků pro učitelství všeobecně-vzdělávacích předmětů SŠ.

Příklad 2:

Kvalifikací učitele mateřské školy (MŠ) lze podle zákona č. 563/2004 Sb. získat vzděláním v bakalářském studijním programu učitelství pro MŠ, ale také vzděláním v programu speciální pedagogika. Navazující magisterský program předškolní pedagogika navazuje na bakalářský program učitelství pro MŠ, není však programem, který je zaměřen na přípravu učitelů MŠ; do navazujícího magisterského programu předškolní pedagogika VŠ přijímají jen absolventy bakalářských programů učitelství pro MŠ.

5. MŠMT se bude vyjadřovat k programům zaměřeným na přípravu učitelů mateřských škol (MŠ), základních škol (ZŠ), středních škol (SŠ), speciálních pedagogů, psychologů nebo vychovatelů
 - učitelství pro MŠ (bakalářský studijní program – Bc.),
 - vychovatelství (Bc.),
 - učitelství pro 1. st. ZŠ (magisterský studijní program – Mgr.),
 - učitelství pro 2. st. ZŠ (navazující magisterský studijní program – NMgr. ve spojení s Bc.),
 - učitelství pro SŠ (NMgr. ve spojení s Bc.),
 - speciální pedagogika (NMgr. ve spojení s Bc.),
 - speciální pedagogika (Bc.),
 - psychologie (Mgr. nebo NMgr. ve spojení s Bc.).
6. Pokud lze kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb. získat vzděláním v Mgr. studijním programu a pokud vysoká škola program uskutečňuje ve strukturované podobě (Bc. a NMgr. program), bude MŠMT posuzovat pouze NMgr. studijní program. Předmětem posuzování bude jednak studijní plán, jednak podmínky přijetí ke studiu podle § 49 odst. 1 zákona o vysokých školách. Tyto podmínky přijetí ke studiu (například ve formě příbuznosti absolvovaného Bc. programu, počtu kreditů získaných během předchozího studia ve vybraných typech předmětů, znalostí, schopností nebo nadání) musí zajistit, že přijímaní uchazeči budou vybaveni kompetencemi odpovídajícími požadavkům kladeným na studenty, respektive absolventy příbuzných Bc. programů, na které NMgr. navazuje. V případě, že podmínky přijetí ke studiu budou obsahovat i požadavek příbuznosti absolvovaného Bc. programu, předloží vysoká škola rovněž studijní plány a srovnávací tabulku příbuzných Bc. programů uskutečňovaných na dané vysoké škole. Informaci o podmínkách pro přijetí ke studiu v daném NMgr. programu doporučuje MŠMT uvést také v dodatku k diplomu (například v oddílu 3.3 – *access requirements* / požadavky na přístup ke studiu).
7. Rámcové požadavky na studijní programy, jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaných povolání pedagogických pracovníků (dále též jen „rámcové požadavky“), jsou dále vyjádřeny v následujících oddílech. Tento materiál shrnuje obecná východiska pro vydávání stanovisek MŠMT jako uznávacího orgánu za účelem určité předvídatelnosti výsledného stanoviska. Naplnění rámcových požadavků podle tohoto materiálu je předpokladem pro to, aby absolventi daného studijního programu byli připraveni odpovídajícím způsobem k výkonu regulovaného povolání.
8. Rámcové požadavky mají za cíl vyjadřovat vyvážené poměry mezi základními složkami odborné přípravy dotčených kategorií pedagogických pracovníků. Spodní hranice rozpětí těchto složek určuje nepodkročitelné minimum; horní hranice rozpětí je doporučena, a lze ji tedy překročit, zejména chce-li VŠ položit akcent (zpravidla formou povinně volitelných nebo volitelných předmětů) na vybranou složku přípravy k výkonu regulovaného povolání.

9. Součástí žádosti podle bodu 1 je studijní plán – výčet předmětů a jejich zařazení pod jednotlivé předepsané složky a s uvedením kreditů a hodin (srovnávací tabulka). Srovnávací tabulka slouží k porovnání studijního plánu a rámcových požadavků podle tohoto materiálu.
10. Poměry jednotlivých složek studia jsou vyjádřeny v procentech (zaokrouhлено), kreditech a hodinách podle Evropského systému přenosu a akumulace kreditů (*European Credit Transfer and Accumulation System*), přičemž vyjádření v kreditech odpovídá 30 hodinám studijní zátěže studenta; standardní kumulativní počet kreditů za studium v bakalářském studijním programu činí 180 kreditů, za studium v navazujícím magisterském studijním programu 120 kreditů a za studium v magisterském studijním programu 300 kreditů.

Příklad 3:

Studijní zátěž 30 hodin na 1 kredit odpovídá při 180 kreditech v Bc. programu celkovému počtu 5400 hodinám, studijní zátěž 26 hodin na 1 kredit odpovídá v případě 180 kreditů 4 680 hodinám studijní zátěže. Počet kreditů a vyjádření v procentech jsou tedy pro různé druhy zátěže stejné, liší se v počtu hodin.

Procentní vyjádření slouží pro jednodušší vyjádření poměru základních složek: obor × učitelská propedeutika (pedagogicko-psychologická propedeutika) × didaktika × praxe × závěrečná práce.

11. Pokud jsou rámcové požadavky stanoveny pro Bc. a NMgr. program společně, je rozhodující celkový poměr a součet procent, kreditů, hodin. Pro závěrečné práce v Bc. a NMgr. programu je počet kreditů stanoven součtem kreditů pro oba typy závěrečných prací.
12. Složka učitelské propedeutiky (pedagogické propedeutiky) obsahuje zvláště pedagogicko-psychologickou přípravu, speciálněpedagogickou přípravu, obecnou didaktiku, vývojovou psychologii a dále např. inkluzivní didaktiku, metodologii, dále také cizí jazyk a ICT ve vztahu ke vzdělávání, popř. univerzitní základ apod.
13. Vzhledem k tomu, že se jedná o odbornou přípravu k výkonu regulovaného povolání, je třeba, aby se volitelné předměty vztahovaly k některé ze složek rámcových požadavků, resp. k zaměření programu.
14. Složkou praxe se rozumí řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá).
15. Žádosti podle bodu 1 je možné adresovat v listinné nebo elektronické podobě (např. prostřednictvím datové schránky) na adresu:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Odbor dalšího vzdělávání a péče o pedagogické pracovníky
Oddělení péče o pedagogické pracovníky
Karmelitská 529/5
118 12 Praha 1

Elektronická podatelna:
posta@msmt.cz
ID datové schránky: vidaawt

**Oblast vzdělávání neučitelská pedagogika
(část devatenáctá nařízení vlády č. 275/2016 Sb.)**

Speciální pedagogika

16. Absolvent magisterského programu speciální pedagogika (jakékoliv specializace) získává odbornou kvalifikaci speciálního pedagoga, tzn. také odborného pracovníka vykonávajícího poradenskou pomoc ve škole nebo školském poradenském zařízení.
17. Bc. program speciální pedagogika musí zajistit pevný základ ze speciálněpedagogických disciplín bez specializací tak, aby jeho absolventi mohli navázat studiem v jakémkoli NMgr. programu speciální pedagogiky. Program speciální pedagogika (zejména zaměření logopedie) je možné akreditovat také jako nestrukturované pětileté Mgr. studium.
18. Pro program speciální pedagogika není poměr složek stanoven v celistvém poměru (Bc. + NMgr.), ale zvlášť pro oba stupně vzdělání. MŠMT bude studijní plán speciální pedagogiky posuzovat zvlášť pro Bc. i NMgr. program. Samotný Bc. program speciální pedagogiky není zaměřen na přípravu konkrétní pozice pedagogického pracovníka. Ve spojení s předchozím vzděláním v něm lze získat kvalifikaci učitele ve třídě nebo ve škole zřízené pro děti nebo žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
19. Vzděláním v magisterském programu speciální pedagogika se zaměřením (specializací) na vzdělávání, bude možné získat kvalifikaci učitele v ZŠ zřízené podle § 48 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů; toto zaměření nebude posuzováno jako dosud uskutečňovaný program speciální pedagogiky zaměřené na speciální pedagogiku pro učitele, kterým mohl absolvent získat odbornou kvalifikaci učitele všech ZŠ zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona a také odbornou kvalifikaci učitele 1. st. běžné ZŠ.

Příklad 4:

Kvalifikaci učitele ve třídě nebo ve škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona (kromě té, která je zřízena podle § 48 školského zákona) bude nadále možné získat podle zákona č. 563/2004 Sb. vzděláním v programu učitelství pro 1. st. ZŠ ve spojení se studiem speciální pedagogiky v Bc. programu nebo ve spojení s programem CŽV zaměřeným na speciální pedagogiku, popř. vzděláním v Mgr. programu speciální pedagogika ve spojení se vzděláním v programu CŽV zaměřeným na přípravu učitelů 1. st. ZŠ.

Bc. Speciální pedagogika

Složka	%	Kredity	Hodiny
pedagogicko-psychologická propedeutika <i>např. obecná pedagogika, psychologie a didaktika, školní pedagogika, pedagogická psychologie, vývojová psychologie, inkluzivní didaktika, metodologie, cizí jazyk a ICT, popř. univerzitní základ</i>	16–18	29–32	870–960
speciálněpedagogický základ	40–45	72–81	2160–2430
medicínská propedeutika	5–6	9–11	270–330
praxe <i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	17–22	31–40	930–1200
příprava závěrečné práce	5–10	9–18	270–540

NMgr. Speciální pedagogika

Složka	%	Kredity	Hodiny
pedagogicko-psychologická propedeutika <i>např. obecná pedagogika, psychologie a didaktika, školní pedagogika, pedagogická psychologie, vývojová psychologie, inkluzivní didaktika, metodologie, cizí jazyk a ICT, popř. univerzitní základ</i>	12–17	14–20	420–600
speciálněpedagogický základ <i>např. speciální pedagogika raného a předškolního věku, školního věku, dospělých</i>	12–13	14–16	420–480
profilace (specializace) <i>např. diagnostika a poradenství, logopedie – osoby s narušenou komunikační schopností, andragogika, speciální pedagogika se zaměřením na vzdělávání žáků základní školy speciální podle § 48 školského zákona.</i> <i>Pro program speciální pedagogika – logopedie jsou stanoveny povinné státní závěrečné zkoušky ze speciální pedagogiky, logopedie a surdopedie.</i>	24–26	29–31	870–930
medicínská propedeutika	8–13	10–16	300–480
praxe <i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	25–30	30–36	900–1080
příprava závěrečné práce	5–10	6–12	180–360

Bc. Vychovatelství (Pedagogika volného času)

Složka	%	Kredity	Hodiny
pedagogicko-psychologická propedeutika a speciálněpedagogická příprava <i>včetně medicínské propedeutiky a cizího jazyka, ICT se zaměřením k vychovatelství, popř. univerzitní základ</i>	23–30	41–54	1230–1620
oborová složka s didaktikou <i>zejm. příroda a environmentální výchovy, tělesná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, dramatická výchova, taneční výchova aj.</i>	45–50	81–90	2430–2700
praxe <i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	10–15	18–27	540–810
příprava závěrečné práce	5–10	9–18	270–540

Oblast vzdělávání psychologie

(část dvacátá třetí nařízení vlády č. 275/2016 Sb.)

Psychologie

20. Studijní program psychologie (Bc. a NMgr. nebo jen Mgr.) je regulován na evropské úrovni Evropskou federací psychologických asociací. Jeho struktura a obsah jsou rámcově definovány v celoevropském standardu s názvem EuroPsy. Struktura a obsah je zveřejněn na stránkách Evropské federace psychologických asociací:

<http://www.europsy-efpa.eu/sites/default/files/uploads/EuroPsy%20Regulations%20July%202011.pdf>

21. Standard EuroPsy předpokládá čtyři základní specializace:

- pedagogická a školní psychologie v rozsahu alespoň 28 kreditů,
- klinická psychologie a psychologie zdraví,
- psychologie práce a organizace,
- ostatní specializace.

22. Rozsah pedagogické a školní psychologie nejméně 28 kreditů je stanoven vzhledem k tomu, že absolvent Mgr. programu psychologie získává odbornou kvalifikaci psychologa ve školství zatím bez dalšího postgraduálního studia. Po stanovení požadavků na specializační postgraduální studium zůstane tento požadavek zachován.

Oblast vzdělávání učitelství
(část třicátá nařízení vlády č. 275/2016 Sb.)

Bc. Učitelství pro MŠ

Složka	%	Kredity	Hodiny
učitelská propedeutika: <i>pedagogicko-psychologická příprava a speciálněpedagogická příprava např. obecná pedagogika, psychologie a didaktika, školní pedagogika, pedagogická psychologie, vývojová psychologie, inkluzivní didaktika, metodologie, medicínská propedeutika, cizí jazyk a ICT ve vztahu k učitelství pro MŠ, popř. univerzitní základ</i>	23–30	41–54	1230–1620
oborová složka s didaktikou <i>zejm. český jazyk a literatura, komunikace, matematika, příroda a environmentální výchova, tělesná výchova, hudební výchova, výtvarná výchova, dramatická výchova, taneční výchova aj.</i>	45–50	81–90	2430–2700
praxe <i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	10–15	18–27	540–810
příprava závěrečné práce	5–10	9–18	270–540

Mgr. Učitelství pro 1. st. ZŠ

Složka	%	Kredity	Hodiny
učitelská propedeutika: <i>pedagogicko-psychologická příprava a speciálněpedagogická příprava např. obecná pedagogika, psychologie a didaktika, školní pedagogika, pedagogická psychologie, vývojová psychologie, inkluzivní didaktika, metodologie, medicínská propedeutika, ICT, cizí jazyk se zaměřením na vzdělávání, popř. univerzitní základ</i>	26–32	78–96	2340–2880
oborová a oborově didaktická složka, včetně případné specializace, <i>zejm. český jazyk a literatura s didaktikou, jazyk a jazyková komunikace, didaktika rozvoje počáteční čtenářské gramotnosti, matematika s didaktikou, matematika a její aplikace, didaktika prvouky, přírodovědy, vlastivědy, cizí jazyk s didaktikou, hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, dramatická výchova s didaktikou, člověk a jeho svět, umění a kultura, člověk a zdraví, člověk a svět práce aj.</i>	50–55	150–165	4500–4950
praxe <i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	10–15	30–45	900–1350
příprava závěrečné práce	5–10	15–30	450–900

Učitelství pro ZŠ (Učitelství pro 2. st. ZŠ)

23. V žádosti předkládá VŠ studijní plán Bc. studijního programu nebo varianty Bc. studijních programů, na něž bude NMgr. navazovat, a studijní plán NMgr. programu. Následující složky a jejich podíly jsou vyjádřeny za Bc. s NMgr. v celostním poměru.

Složka	%	Kredity	Hodiny
učitelská propedeutika: <i>pedagogicko-psychologická příprava a speciálněpedagogická příprava, např. obecná pedagogika, psychologie a didaktika, školní pedagogika, pedagogická psychologie, vývojová psychologie, inkluzivní didaktika, metodologie, ICT, cizí jazyk se zaměřením na vzdělávání, popř. univerzitní základ</i>	20–25	60–75	1800–2250
první obor	25–30	75–90	2250–2700
druhý obor	25–30	75–90	2250–2700
oborové didaktiky	10–15	30–45	900–1350

praxe			
<i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	8–10	24–30	720–900
příprava závěrečné práce	5–10	15–30	450–900

Učitelství pro SŠ

24. V žádosti předkládá VŠ studijní plán Bc. studijního programu nebo varianty Bc. studijních programů, na něž bude NMgr. navazovat, a studijní plán NMgr. programu. Následující složky a jejich podíly jsou vyjádřeny za Bc. s NMgr. v celostním poměru.

Složka	%	Kredity	Hodiny
učitelská propedeutika:			
a) <i>pedagogika, psychologie, obecná didaktika v rozsahu nejméně 8 % (24 kreditů, tj. 720 hodin),</i>	20–25	60–75	1800–2250
b) <i>oborová didaktika v rozsahu nejméně 8 % (24 kreditů, tj. 720 hodin)</i>			
c) <i>ICT, cizí jazyk ve vztahu ke vzdělávání, popř. univerzitní základ</i>			
první obor	25–33	75–99	2250-2970
druhý obor	25–33	75–99	2250-2970
praxe			
<i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	8–10	24–30	720–900
příprava závěrečné práce	5–10	15–30	450–900

Bc. Učitelství praktického vyučování

25. Studijní program je určen pro absolventy středních odborných škol, kteří vzděláním získají odbornou kvalifikaci učitele praktického vyučování a učitele odborného výcviku, a to těch předmětů, jejichž charakter odpovídá zaměření oboru středního vzdělání s maturitní zkouškou, případně oboru středního vzdělání s výučním listem. Absolvent Mgr. programu může tímto vzděláním získat kvalifikaci učitele odborných, popř. všeobecně-vzdělávacích předmětů, jejichž charakter odpovídá zaměření magisterského programu. Studijní plán Bc. programu učitelství praktického vyučování bude obsahovat učitelskou propedeutiku oborové didaktiky, praxi a přípravu závěrečné práce v počtu kreditů, které jsou součtem Bc. a NMgr. programu Učitelství pro SŠ. Podíl 30 až 40 % je určen pro složku oboru a oborové didaktiky s ohledem na zaměření předchozího vzdělání studujících.

Složka	%	Kredity	Hodiny
učitelská propedeutika <i>např. pedagogika, psychologie, obecná didaktika, školní pedagogika, pedagogická psychologie, vývojová psychologie, inkluzivní didaktika, metodologie CT, cizí jazyk, popř. univerzitní základ</i>	35–46	63–83	1890–2490
<i>obor a oborové didaktiky</i>	<i>30–40</i>	<i>54–72</i>	<i>1620–2160</i>
praxe <i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	13–16	23–29	690–870
příprava závěrečné práce	5–10	9–18	270–540

NMGr. Učitelství odborných předmětů

26. Studijní program je určen pro absolventy neučitelských Mgr. programů. Vzděláním v programu učitelství odborných předmětů, jehož absolventi získávají odbornou kvalifikaci učitele odborných předmětů, popř. učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů, pokud předcházející magisterský obor bude svým zaměřením odpovídat charakteru všeobecně-vzdělávacího předmětu. Zaměření programu by mělo být zřejmé z názvu programu (např. učitelství odborných strojírenských předmětů, učitelství odborných zdravotnických předmětů).

27. Studijní plán NMGr. učitelství odborných předmětů bude obsahovat učitelskou propedeutiku (pedagogicko-psychologické a speciálněpedagogické disciplíny, oborové didaktiky, praxi a přípravu závěrečné práce) v počtu kreditů, které jsou součtem Bc. a NMGr. programu učitelství pro SŠ.

Složka	%	Kredity	Hodiny
učitelská propedeutika <i>např. pedagogika, psychologie, obecná didaktika, školní pedagogika, pedagogická psychologie, vývojová psychologie, inkluzivní didaktika, metodologie CT, cizí jazyk, popř. univerzitní základ</i>	50–58	60–70	1800–2100
<i>oborové didaktiky</i>	<i>8–10</i>	<i>10–12</i>	<i>300–360</i>
praxe <i>řízená a reflektovaná praxe (náslechová, průběžná a souvislá)</i>	12–17	14–20	420–600
příprava závěrečné práce	5–10	6–12	180–360

V Praze dne 5. října 2017

prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc. v. r.

ministr školství, mládeže a tělovýchovy